

Uroš PINTERIČ

Young Scholars Conference 2004

Praga, 17. - 18. junij 2004

Medsebojno sodelovanje ljudi je, v času vedno hitrejših komunikacij in povezovanj v svetu, nadvse pomembno. S tem namenom sta Center Jana Masaryka za mednarodne študije in Češko delegacija pri Združenih Narodih v sodelovanju s Centrom za evropske študije pri praški ekonomski univerzi in fundacija Konrad Adenauer organizirala konferenco mladih raziskovalcev v Pragi, ki je potekala od 17. do 18. junija 2004. Pomembnost sodelovanja in mednarodni značaj je potrdila že sama udeležba, saj so referenti prihajali iz držav Evropske unije, Kanade, Ukrajine, Turčije, Nove Zelandije, Rusije in ZDA. Enako pestra je bila tudi sestava posameznih okroglih miz, na katerih so potekale razprave na temo politike, globalizacije, svetovne varnosti, ekonomije, človekovih pravic, javnih financ, razvoja Afrike, pomena Evropske unije in izobraževanja.

Prednost konference je bila tudi v visoki pestrosti izobrazbe udeležencev, saj so sodelovali tako politologi, pravniki, sociologi, antropologi in še nekateri drugi izobrazbeni profili, kar je omogočalo celovitejše zaobjemanje posameznih tematik in realnejše ocene trenutnega stanja sveta.

Svetovno varnost še vedno pretresa udarec ameriškemu imperializmu, kar je na konferenci rezultiralo v poskusih novih definicij terorizma in samoobrambe. Pri tem sta v ospredje stopala "Bushevska" terminologija, ki je zelo jasno določila krivice in eksplicitno zavračanje ideje, da je terorist lahko za nekoga drugega bорец za svobodo. Hkrati pa je bilo zelo malo besed posvečeno "državnemu terorizmu", ki svoj obraz skriva za krinko boja proti globalnemu terorizmu, osi zla in podobnim konstruktom. Te poenostavitve sta zavrnila referata o družbeni konstrukciji realnosti in ideološki izrabi človekovih pravic v politične namene. Referata sta prikazala, da ljudje vidimo kar želimo videti in da ni absolutne resnice, ki bi ostajala absolutna za vse, neodvisno od različnih prikazovanj njene podobe. Okrogli mizi o varnosti in človekovih pravicah sta tako ponudili dve različni interpretaciji politične situacije v sodobnem svetu. Na eni strani je bilo opravičilo ameriškega delovanja v mednarodni skupnosti, na drugi strani pa, bolj kot neposredna kritika, teoretski premislek o neskladju med teorijo in prakso človekovih pravic, ki z "Abu Grabijem", "Guantanamo" izgublja svojo univerzalnost celo v kontekstu zahodne civilizacije.

Sklop okroglih miz, ki je obravnaval različne aspekte Evropske unije je bilo v osnovi mogoče razdeliti na tiste, ki se ukvarjajo z notranjimi problemi in tiste, ki obravnavajo odnos s preostalimi, predvsem sosednjimi državami, kot so Romunija, Bolgarija, Ukrajina in Turčija. Razpravljalci so, kot največji notranji problem trenutno izpostavili uvajanje Evra v desetih najnovejših članicah oziroma pripravljenost slednjih za uveljavitev Evra. Pri tem se je pokazalo, da so države, ki že uporabljajo Euro kot svojo valuto precej nekritične do sebe, hkrati pa od novih članic (ki za razliko od prejšnjih 15 članic morajo sprejeti Euro) v strahu pred destabilizacijo valute zahtevajo dosledno izpolnjevanje Maastrichtskih kriterijev. Na drugi strani pa

najnovejše kandidatke poskušajo zadovoljiti vsem pogojem, ki so jim naloženi, brez kritičnih pripomb na račun tistih držav Evro-območja, ki zahtevajo izpolnjevanje pogojev, same pa se jih ne držijo. Zaradi tovrstnega stanja stvari je nekaj ostrih vprašanj zakaj veljajo dvojna merila, ki dosledno ne sankcionirajo držav, katere prekoračujejo Maastrichtske kriterije, izzvalo precejšnje nelagodje, da je kdo sploh zmožen pomisliti na kaj takega. Po drugi strani pa ravno tovrstne prakse dokazujejo, da je Evropska unija tvorba, ki se je obdržala in se razvija ravno zaradi večjega števila izjem kot sledenja pravilom.

Referenti, ki so se osredotočili na posledice širitve Evropske unije na nove mejne države so najpogosteje ocenjevali spremembe v ekonomijah teh držav. Skupna ugotovitev je bila, da ima širitev Evropske unije, vsaj kratkoročno, negativen ekonomski vpliv. Hkrati pa vsi upajo, da bodo na daljši rok tudi sami postali del Evropske unije in predvsem skupnega evropskega trga. Vendar so se nekateri izmed njih kritično vprašali, kje so meje Evropske unije. Ciničen odgovor, ki se ponuja je, da bo Evropska unija razpadla, ko se bo razširila do Kitajske, dejansko pa se mora najprej razviti do te mere, da bo sploh postala federativna tvorba. Zanimiva je bila tudi primerjava političnih sistemov ZDA in Evropske unije. Čeprav vedno pogosteje delamo vzporednice med Evropsko unijo in drugimi političnimi sistemi, je še vedno potrebno opozarjati, da Evropska unija ni tipičen političen sistem, ki bi ga bilo mogoče neposredno primerjati z drugimi političnimi sistemi. Vsekakor pa je prevladalo strinjanje, da trenutno Evropska unija predstavlja enega najpomembnejših faktorjev vpliva tako na nacionalni, regionalni, kot tudi mednarodni ravni.

In ravno Evropska unija, bi lahko bila tisti korektiv mednarodni skupnosti, ki bi se bila sposobna zoperstaviti ZDA in preusmeriti pozornost na mednarodne probleme širših razsežnosti, kot je zgolj skrb za varnost ZDA in njene ekonomske interese. Razpravljalci, ki so predstavljali pomen mednarodne skupnosti pri reševanju različnih problemov v svetu (od kriznih žarišč do pomanjkanja vode v določenih predelih sveta) so poudarjali pomen mednarodne skupnosti in OZN-a. Vendar pa so pogosto pozabili na pomen razmerij moči v svetovni skupnosti, ki vedno bolj stopajo v ospredje in onemogočajo konstruktivno delovanje, ki bi pomagalo tudi dejansko izboljšati pogoje za življenje v določenih predelih sveta.

Okrogla miza o izobraževanju je največ pozornosti namenila prenovi evropskega visokošolskega izobraževanja v skladu z Bolognsko deklaracijo, ki povzroča nemalo težav, vsem ki se z reformo soočajo v praksi, študente pa postavlja v neprijeten položaj in več občutek negotovosti. Druga pomembna tema pa je bil pomen znanja angleščine, kar se je zelo dobro izkazalo tudi na tej konferenci, saj je ravno angleščina omogočila nemoteno komunikacijo.

Vse skupaj pa je mogoče združiti v procesih čedalje hitrejših procesov globalizacije, ko ameriška varnost ni več samo ameriška varnost, ampak predstavlja varnostni problem celotnega sveta, ko ekonomski odnosi na določenem področju nujno vplivajo na ekonomijo drugih držav. Zanimivo pa je, da imajo globalizacijski procesi pozitivne učinke predvsem za tiste, ki so nosilci določene akcije, ostali pa pogosto poberejo predvsem negativne posledice. To je bilo tudi eno glavnih vprašanj okrogle mize o globalizaciji. Referenti so namreč precej kritično ocenjevali

vplive globalizacije na posamezne akterje, ki so neposredno ali posredno vključeni. Čeprav je prevladalo mnenje, da je globalizacija nabor pozitivnih procesov, so hkrati tudi priznali, da ima vrsto negativnih posledic, predvsem za tiste, ki so že tako ali tako v slabšem položaju.

Konferenca maldih raziskovalcev je s svojimi idejami podprla nekatere obstoječe poglede na trenutne razmere v svetu, hkrati pa odprla nekatere nove, oziroma redkeje slišane opcije za nadaljni premislek o sodobnem svetu ter tako predstavlja doprinos k znanosti, kot tudi k razvoju povezav med mlajšimi generacijami strokovnjakov za posamezna področja.